

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Nacrt

**PRIJEDLOG ZAKONA O PROVEDBI UREDBE (EZ) BR. 1946/2003 O
PREKOGRAIČNOM PRIJENOSU GENETSKI MODIFICIRANIH ORGANIZAMA,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, lipanj 2013.

PRIJEDLOG ZAKONA O PROVEDBI UREDBE (EZ) BR. 1946/2003 O PREKOGRANIČNOM PRIJENOSU GENETSKI MODIFICIRANIH ORGANIZAMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o provedbi Uredbe (EZ) br. 1946/2003 o prekograničnom prijenosu genetski modificiranih organizama sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstava 2. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Ovim Zakonom stvoriti će se okvir za provedbu Uredbe (EZ) br. 1946/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2003. o prekograničnom prijenosu genetski modificiranih organizama koja u europsko zakonodavstvo prenosi odredbe Protokola o biološkoj sigurnosti (Kartagenski protokol) uz Konvenciju o biološkoj raznolikosti (u daljnjem tekstu: Protokol). Republika Hrvatska je Stranka Protokola od 11. rujna 2003. godine. Sukladno Zakonu o potvrđivanju Protokola (Narodne novine-Međunarodni ugovori, broj 7/2002) nadležno tijelo za provedbu Protokola je Ministarstvo zaštite okoliša i prirode. Trenutno je pitanje prekograničnog prijenosa genetski modificiranih organizama uređeno Zakonom o genetski modificiranim organizmima (Narodne novine, br. 70/2005, 137/2009 i 28/2013) i Uredbom o prekograničnom prijenosu genetski modificiranih organizama (GMO-a) iz 2010. godine (Narodne novine, broj 89/2010) koja sukladno zadnjoj noveli toga Zakona prestaje važiti danom stupanja Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije.

Uzimajući u obzir specifičnu tematiku Uredbe (EZ) br. 1946/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2003. o prekograničnom prijenosu genetski modificiranih organizama koja uređuje isključivo pitanje povezano s izvozom GMO-a iz Država članica u treće zemlje i obveze izvoznika, pitanja povezana s nenamjernim prekograničnim prijenosom i obvezama nadležnog tijela, potrebom određivanja nadležnog tijela koje će djelovati kao žarišna točka Protokola prema Tajništvu Konvencije o biološkoj raznolikosti, kao i uzimajući u obzir da se u svojim odredbama poziva na odredbe Protokola o biološkoj sigurnosti, određeno je da se okvir za provedbu Uredbe (EZ) br. 1946/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2003. o prekograničnom prijenosu genetski modificiranih organizama, ima urediti posebnim zakonom.

Ovim Zakonom utvrđuju se nadležna tijela i zadaće nadležnih tijela za provedbu Uredbe (EZ) br. 1946/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2003. o prekograničnom prijenosu genetski modificiranih organizama te se propisuju prekršajne odredbe za nepoštivanje odredbi Uredbe.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno odredbi članka 161. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 71/2000, 129/2000, 117/2001, 6/2002 – *pročišćeni tekst*, 41/2002, 91/2003, 58/2004, 39/2008, 86/2008, 81/2012) predlaže se donošenje ovog Zakona po hitnom postupku obzirom da se predloženim Zakonom osigurava provedba Uredbe (EZ) br. 1946/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2003. o prekograničnom prijenosu genetski modificiranih organizama od dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

V. KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O PROVEDBI UREDBE (EZ) BR. 1946/2003 O PREKOGRANIČNOM PRIJENOSU GENETSKI MODIFICIRANIH ORGANIZAMA, S OBRAZLOŽENJEM

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom utvrđuju nadležna tijela i zadaće nadležnih tijela za provedbu Uredbe (EZ) br. 1946/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2003. o prekograničnom prijenosu genetski modificiranih organizama (SL L 287, 5.11.2003. – u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 1946/2003).

Članak 2.

Pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju jednako značenje kao pojmovi uporabljeni u Uredbi (EZ) br. 1946/2003.

II. NADLEŽNA TIJELA

Članak 3.

Središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite okoliša i prirode (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) djeluje kao nadležno tijelo za provedbu Protokola o biološkoj sigurnosti (Kartagenski protokol) uz Konvenciju o biološkoj raznolikosti (Narodne novine – Međunarodni ugovori, broj 7/2002 – u daljnjem tekstu: Protokol) putem žarišne točke Protokola i kao žarišna točka za Mehanizam za razmjenu informacija o biološkoj sigurnosti.

Članak 4.

(1) Nadležno tijelo za provedbu Uredbe (EZ) br. 1946/2003 je Ministarstvo.

(2) U provedbi Uredbe (EZ) br. 1946/2003 i ovoga Zakona Ministarstvo surađuje sa središnjim tijelima državne uprave nadležnim za poslove zdravlja, poljoprivrede, znanosti i carine.

Članak 5.

Za provedbu Uredbe (EZ) br. 1946/2003 i ovoga Zakona Ministarstvo obavlja sljedeće poslove:

- zaprima kopiju notifikacije iz članka 4. Uredbe (EZ) br. 1946/2003, pisane suglasnosti i pisane opomene iz članka 5. Uredbe (EZ) br. 1946/2003 u slučaju prvog prekograničnog prijenosa genetski modificiranih organizama (u daljnjem tekstu: GMO) namijenjenih namjernom uvođenju u okoliš,
- vodi očevidnik o zaprimljenim dokumentima iz podstavka 1. ovoga članka,
- u slučajevima koji se odnose na nenamjerni prekogranični prijenos, a u skladu sa člankom 14. Uredbe (EZ) br. 1946/2003, obavještava javnost, Europsku komisiju, države članice, druge pogođene države ili potencijalno pogođene države, Mehanizam

za razmjenu obavijesti o biološkoj sigurnosti i, ako je to primjenjivo, odgovarajuće međunarodne organizacije,

- kao žarišna točka priprema i dostavlja Mehanizmu za razmjenu obavijesti o biološkoj sigurnosti i Europskoj komisiji propisana izvješća, informacije i podatke sukladno članku 9. stavku 1. i članku 15. Uredbe (EZ) br. 1946/2003,
- obavlja zadaće žarišne točke u skladu s člankom 17. Uredbe (EZ) br. 1946/2003,
- priprema i dostavlja Europskoj komisiji izvješće sukladno članku 19. Uredbe (EZ) br. 1946/2003.

Članak 6.

(1) Središnja tijela državne uprave nadležna za poslove zdravlja, poljoprivrede i znanosti, u skladu sa svojim nadležnostima, dostavljaju Ministarstvu informacije i podatke iz članka 15. stavka 1. podstavaka (e), (f) i (g) Uredbe (EZ) br. 1946/2003.

(2) Središnja tijela državne uprave iz stavka 1. ovoga članka dužna su dostaviti Ministarstvu podatke iz članka 15. stavka 1. podstavaka (e) i (g) Uredbe (EZ) br. 1946/2003 u roku od 8 dana od dana izvršnosti rješenja kojim se odlučuje o uporabi GMO-a prema zakonu kojim se uređuju genetski modificirani organizmi.

Članak 7.

(1) Središnje tijelo državne uprave nadležno za carinske poslove (u daljnjem tekstu: Carinska uprava) u svrhu provođenja Uredbe (EZ) br. 1946/2003 i ovoga Zakona obavlja sljedeće zadaće:

- u okviru uobičajenih i standardnih kontrola provjerava da li su pošiljke GMO-a popraćene svim propisanim dokumentima u skladu sa člankom 5. stavkom 1. i člankom 12. Uredbe (EZ) br. 1946/2003 .
- zajedno sa drugim nadležnim tijelima sudjeluje u nadzoru i kontroli prekograničnog prijenosa GMO-a.

(2) Ako Carinska uprava utvrdi da stranka ne raspolaže s pravovaljanom dokumentacijom, neće dozvoliti prekogranični prijenos GMO-a.

(3) O svim utvrđenim činjenicama koje se odnose na provedbu Uredbe (EZ) br. 1946/2003 i ovoga Zakona, Carinska uprava dužna je odmah obavijestiti Ministarstvo.

III. NADZOR

Članak 8.

(1) Inspekcijski nadzor nad primjenom ovoga Zakona obavljaju državni službenici inspekcije zaštite prirode u dijelu koji se odnosi na postupanje izvoznika sukladno članku 6. stavku 1. Uredbe (EZ) br. 1946/2003.

(2) Carinska uprava provodi carinski nadzor nad prekograničnim prijenosom GMO-a.

IV. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 9.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 do 200.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako provodi prvi prekogranični prijenos bez dokumentacije o notifikaciji iz članka 4. i pisane suglasnosti iz članka 5. Uredbe (EZ) br. 1946/2003, a time ne nanese znatnu ili trajnu štetu prirodi,

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 30.000,00 do 70.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i fizička osoba – obrtnik.

(4) Uz kaznu za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka pravnoj osobi može se izreći i zaštitna mjera zabrane obavljanja registrirane djelatnosti u trajanju od tri mjeseca do jedne godine.

(5) Uz kaznu za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka fizičkoj osobi – obrtniku može se izreći i zaštitna mjera zabrane obavljanja registrirane djelatnosti u trajanju od dva do šest mjeseci.

Članak 10.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000 do 120.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

1. ne vodi očevidnik o prijavi, potvrdi o primitku i odluci stranke uvoznice sukladno članku 6. stavku 1. Uredbe (EZ) br. 1946/2003,
2. ne poštuje odluku o uvozu GMO-a namijenjenih izravnoj uporabi za hranu ili hranu za životinje ili za preradu koju donese stranka uvoznica u skladu sa svojim domaćim regulatornim okvirom sukladno članku 10. stavku 1. Uredbe (EZ) br. 1946/2003, ili ne poštuje odluku koju stranka uvoznica izjavi putem Mehanizma za razmjenu informacija o biološkoj sigurnosti sukladno članku 10. stavku 2. Uredbe (EZ) br. 1946/2003, a time ne nanese znatnu ili trajnu štetu prirodi,
3. ne navede sve podatke u dokumentaciji koja prati prvi prekogranični prijenos sukladno članku 12. Uredbe (EZ) br. 1946/2003,
4. postupa protivno članku 13. Uredbe (EZ) br. 1946/2003, a time ne nanese znatnu ili trajnu štetu prirodi.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 7.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i fizička osoba – obrtnik.

V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 11.

(1) Pokrenuti postupci po odredbama Uredbe o prekograničnom prijenosu genetski modificiranih organizama (Narodne novine, broj 89/2010) do stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se po odredbama te Uredbe.

(2) Pokrenuti postupci pred prekršajnim sudom po odredbama Uredbe o prekograničnom prijenosu genetski modificiranih organizama (Narodne novine, broj 89/2010) do stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se po odredbama te Uredbe.

Članak 12.

Ovaj Zakon objavljuje se u Narodnim novinama, a stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

OBRAZLOŽENJE

Uz članke 1. i 2.

Ovim člancima utvrđuju se nadležna tijela, zadaće nadležnih tijela za provedbu Uredbe (EZ) br. 1946/2003 o prekograničnom prijenosu genetski modificiranih organizama te pojmovi u smislu ovoga Zakona koji imaju istovjetno značenje kao pojmovi definirani u Uredbi (EZ) br. 1946/2003.

Uz članak 3.

U ovom članku definira se nadležno tijelo za provedbu Kartagenskog protokola putem žarišne točke Protokola te žarišna točka za Mehanizam za razmjenu informacija o biološkoj sigurnosti (BCH).

Uz članak 4.

U ovom članku definira se nadležno tijelo za provedbu Uredbe (EZ) br. 1946/2003 i utvrđuju ostala središnja tijela državne uprave koja surađuju u provedbi navedene Uredbe.

Uz članak 5.

Ovim člankom definiraju se poslovi Ministarstva zaštite okoliša i prirode u svrhu provedbe Uredbe (EZ) br. 1946/2003 i ovoga Zakona.

Uz članak 6.

Ovaj članak definira obvezu središnjih tijela državne uprave nadležne za poslove zdravlja, poljoprivrede i znanosti za dostavljanjem informacija i podataka Ministarstvu u skladu s njihovim nadležnostima, a sukladno članku 15. stavku 1. podstavaka (e), (f) i (g) te rok podnošenja informacija za podstavke (e) i (g) istog članka i istog stavka Uredbe (EZ) br. 1946/2003.

Uz članak 7.

Ovim člankom definiraju se poslovi središnjeg tijela državne uprave nadležnog za carinske poslove u svrhu provedbe Uredbe (EZ) br. 1946/2003 i ovoga Zakona.

Uz članak 8.

Ovim člankom uređuje se inspekcijski nadzor nad primjenom ovoga Zakona i carinski nadzor nad prekograničnim prijenosom GMO-a.

Uz članke 9. i 10.

Odredbama ovih članaka propisane su prekršajne odredbe i visine novčanih kazni za pravne i fizičke osobe, uključujući i odgovorne osobe u pravnoj osobi te fizičku osobu - obrtnika, koje se odnose na povrede pojedinih odredaba predmetne uredbe Europske unije.

Uz članak 11.

Ovim člankom uređuje se dovršenje postupaka započetih prema odredbama Uredbe o prekograničnom prijenosu genetski modificiranih organizama (Narodne novine, broj 89/2010) do stupanja na snagu ovoga Zakona. Sukladno članku 19. i 20 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o genetski modificiranim organizmima (Narodne novine, broj 28/2013) Uredba o prekograničnom prijenosu genetski modificiranih organizama prestaje važiti danom stupanja na snagu toga Zakona, odnosno danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Uz članak 12.

Ovim člankom uređuje se stupanje na snagu ovoga Zakona.